

CONCEPT

UITVOERINGS- AGENDA AKKOORD VAN GRONINGEN 2022-2023

PROGRAMMA'S
EN PROJECTEN
IN ONTWIKKELING

INHOUDSOPGAVE

4	Inleiding
---	-----------

KERNDOELEN

8	Kennis- en innovatie-ecosysteem versterken
12	Toekomstbestendige arbeidsmarkt creëren
14	Positioneren als Mainport van Nederland

KERNSECTOREN

18	Energie
20	Gezondheid
22	Digitalisering

OPKOMENDE SECTOREN

26	Klimaatadaptatie
27	Circulaire economie
29	Duurzame voedselsystemen
30	Maatschappelijke impact
31	Ontwikkeling van de organisatie
32	Begroting
34	Opgaven strategische agenda 2022-2026

SLOTWOORD PROGRAMMABUREAU

UITVOERINGS- AGENDA AKKOORD VAN GRONINGEN 2022-2023

PROGRAMMA'S
EN PROJECTEN
IN ONTWIKKELING

INLEIDING

De metropoolregio Groningen staat internationaal bekend om haar baanbrekende werk in de sectoren energie, gezondheid, digitalisering en duurzame voedselsystemen. De ideeën en toepassingen uit Groningen zijn hard nodig, want in al deze sectoren staat de wereld voor grote veranderingen. Dit is voor Groningen en Nederland de gelegenheid om ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken op te lossen en om onze economie en internationale concurrentiekracht te versterken.

Groningen is bij uitstek in staat om aan deze transities een (inter-) nationale bijdrage te leveren. Vooral door het sterke kennis- en innovatie-ecosysteem en de sterke verbondenheid met het bedrijfsleven. Het Akkoord van Groningen speelt hierin een verbindende rol. Nergens in Nederland bestaat er iets als het Akkoord: het is een uniek samenwerkingsverband van overheden, ziekenhuizen en onderwijsinstellingen dat al vijftien jaar lang samen de transities van de toekomst tegemoet treedt en vormgeeft.

De strategische agenda van het Akkoord van Groningen, 'Metropoolregio Groningen: Koploper in Transities', geeft het kader aan waarbinnen we samenwerken en samen investeren in de periode 2022-2026. Maar de projecten in deze uitvoeringsagenda passen ook binnen de kaders van andere regionale agenda's, zoals de Regionale Innovatiestrategie 3 en de Strategische Toekomstagenda Groningen. En verschillende projecten kunnen worden ontwikkeld en uitgevoerd door cofinanciering vanuit regionale fondsen als het Nationaal Programma Groningen.

Op basis van de ambities in de strategische agenda is deze uitvoeringsagenda geformuleerd. De projecten zijn beoordeeld en geselecteerd op basis van de doelstellingen, ambities en opgaven in de strategische agenda. Dat heeft geleid tot een agenda waarin de belangrijkste projecten en programma's staan die de partners van het Akkoord van Groningen in 2022 en 2023 gezamenlijk ontwikkelen. Tegelijkertijd gaan we het gesprek aan met bedrijven en andere externe partijen om te komen tot meer en betere projecten. Deze gesprekken willen we faciliteren, zodat bedrijven steeds vaker aan de basis staan van projecten in deze agenda. Dit kan een stimulans voor het project generend vermogen in de regio zijn.

Deze uitvoeringsagenda is dan ook een levend document en in de loop van de uitvoeringsperiode kunnen op initiatief van één of meer Akkoordpartners, of van externe partijen in samenwerking met Akkoordpartners, nieuwe projecten worden ontwikkeld en toegevoegd.

**TE ONTWIKKELEN
EN UIT TE VOEREN
PROGRAMMA'S
EN PROJECTEN
IN 2022-2023**

KERN DOELEN

→ KERND OEL

KENNIS- EN INNOVATIE-ECOSYSTEEM VERSTERKEN

Het Akkoord van Groningen heeft als doelstelling om de beste campussen, opleidingen en hybride leeromgevingen te realiseren in metropoolregio Groningen en zo het kennis- en innovatie-ecosysteem te versterken waar de metropoolregio en het land van profiteren. In de 'Groeistrategie van Nederland op lange termijn' (2019) stelt het kabinet dat het voor ons verdienvermogen van belang is in te zetten op het versterken van de onderzoeks- en innovatie-ecosystemen en een wendbare en weerbare beroepsbevolking. Alleen al de aanwezigheid van de grote kennisinstellingen maken van Groningen een kennis- en innovatie-ecosysteem van internationaal belang. Door de samenwerking tussen deze instellingen, overheden en het bedrijfsleven te intensiveren, groeit de toegevoegde waarde van dit ecosysteem. Een ecosysteem dat zich strekt over heel Noord-Nederland en ook grensoverschrijdend is richting Noordwest-Duitsland en verder.

→ Masterplan Campussen en hybride leeromgevingen

Het Masterplan Campussen is een coproductie van Rijk en regio. In het bestuurlijk overleg Toekomstagenda Groningen hebben regio en rijk namelijk ingestemd met het opstellen van dit masterplan. Op basis van dit Masterplan moeten besluiten kunnen worden genomen ten aanzien van beleid en investeringen in het kennis- en innovatie-ecosysteem Groningen.

De campussen en hybride leeromgevingen in Groningen zijn uniek omdat ze ontwikkeld worden vanuit de gedachte van doorlopen- de leerlijnen. Mbo, hbo en wo-instellingen werken – onder andere in de Universiteit van het Noorden – samen met bedrijven aan de ontwikkeling van leer- en werkomgevingen voor de transitie van onze tijd zoals klimaat, gezondheid en digitalisering. Campussen en andere bouwstenen van het kennis- en

innovatie ecosysteem zorgen voor verbinding met de regio, voor toegankelijkheid van kennis en voor het boeien en binden van talent op alle niveaus van opleiding, dit alles leidt tot een verbetering van de brede welvaart in de (metropool)regio en daarbuiten. Campussen waarin de komende tijd in ieder geval geïnvesteerd wordt zijn:

- **Campus Groningen**, de snelst groeiende campus van Nederland die door Buck is beoordeeld als campus van nationaal belang.
- **De Vitaliteitscampus** is een belangrijke schakel in het gezondheidsonderwijs-ecosysteem. De uitdagingen in de (toekomstige) gezondheidszorg staan hier centraal voor mbo, hbo en wo-studenten.
- **De Duurzaamheidscampus (inclusief de voorloper Energiehub050)** komt te staan in de nieuwe woonwijk de Suiker en zal al tijdens de bouw van de wijk met studenten

bijdragen aan de verduurzaming van de wijk. Studenten uit heel Noord-Nederland gaan op deze campus samenwerken aan de uitdagingen waar Nederland en de wereld voor staan.

- Op de **Eemsdelta Campus** en **Makeport Mercurius** in respectievelijk Appingedam en Stadskanaal werken voortgezet onderwijs, mbo, hbo en wo samen om de doorlopen-leerlijn op de gebieden van duurzame energie en circulaire economie te realiseren, steeds vanuit een gebiedsgerichte agenda.
- Tot slot kijken we in de hele regio vanuit een onderwijs- en innovatieblik naar nieuwe gebiedsontwikkelingen. **Innovatiehub Corpus den Hoorn** is een van de locaties die de komende jaren zal worden ontwikkeld tot belangrijke schakel in het (inter)nationale gezondheidstechnologie ecosysteem.

Het Akkoord van Groningen ontwikkelt een masterplan om deze campussen en opleidingen zo op elkaar aan te laten sluiten, dat voor alle transities het juiste talent wordt opgeleid. Deze lijst van campussen is niet uitputtend en staat niet op zichzelf. In het Masterplan Campussen leggen we juist de relatie met andere hybride leeromgevingen in de metropoolregio Groningen. We kijken hierbij ook naar de mogelijkheid van een virtuele campussen en netwerken als online leeromgeving voor studenten, docenten, makers en ontwikkelaars.

Trekker:

Programmabureau Akkoord van Groningen

Betrokken Akkoordpartners:

Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, Rijksuniversiteit Groningen, UMCG, Martini Ziekenhuis

geschool Groningen Groningen, Hogeschool Van Hall Larenstein, NHL Stenden Hogeschool en het Universitair Medisch Centrum Groningen nieuwe vormen van gezamenlijk onderwijs en onderzoek om van daaruit met MBO, overheden en bedrijfsleven de innovatiekracht van de regio te vergroten. De RIS3-thematiek vormt daarbij het belangrijkste uitgangspunt.

→ Regionaal innovatie ecosysteem voor Transities (RIET)

Het Regionaal Innovatie Ecosysteem voor Transities (RIET) heeft als doelstelling om de kennisinstellingen en het regionale MKB dichter bij elkaar te brengen in innovatiewerkplaatsen. Zo leren studenten het regionale MBK kennen en vergroten we de innovatiekracht van het regionale MKB, dat nu nog vaak innovatievolgend is.

Trekker: Hanzehogeschool Groningen

Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Rijksuniversiteit Groningen

Ondernemers- en vestigingsklimaat

Groningen kent veel startups en scale-ups, waarvan een aantal behoren tot de snelst groeiende bedrijven van Nederland. De ambitie is het ecosysteem voor startups en scale-ups te versterken. Hiermee sluiten we aan bij de landelijke ambitie om Nederland te ontwikkelen tot een van de sterkste startup en scale-up ecosystemen ter wereld (top 5) en de beste van Europa.

Universiteit van het Noorden

In de Universiteit van het Noorden ontwikkelen Rijksuniversiteit Groningen, Hanzeho-

→ **Ventureweb**

Ventureweb begeleidt deelnemers (studenten, start-ups en MKB) met een uitgebreid programma van training en coaching. Zo wordt er onder meer een 'virtuele business incubator' ingezet die bedrijven verrijkt met kennis, vaardigheden en contacten om groei te faciliteren.

Trekker: Rijksuniversiteit Groningen
 Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool Groningen,

→ **GroningenOpen**

Het doel van Groningen OPEN is om gevestigde bedrijven en startups in de regio op een laagdrempelige en effectieve manier met elkaar in contact te brengen. Gevestigde bedrijven uit Noord-Nederland worden aan startups gekoppeld om ze een innovatieboost te geven. Ook helpt Groningen OPEN startups met het vinden van klanten. Door het ophalen van gerichte 'challenges' bij gevestigde bedrijven wordt de ideale match gemaakt voor de samenwerkingen van de toekomst.

Trekker: Campus Groningen en Founded in Groningen

Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool Groningen, Rijksuniversiteit Groningen

DIGITALISERING

LEER- EN INNOVATIE OMGEVINGEN

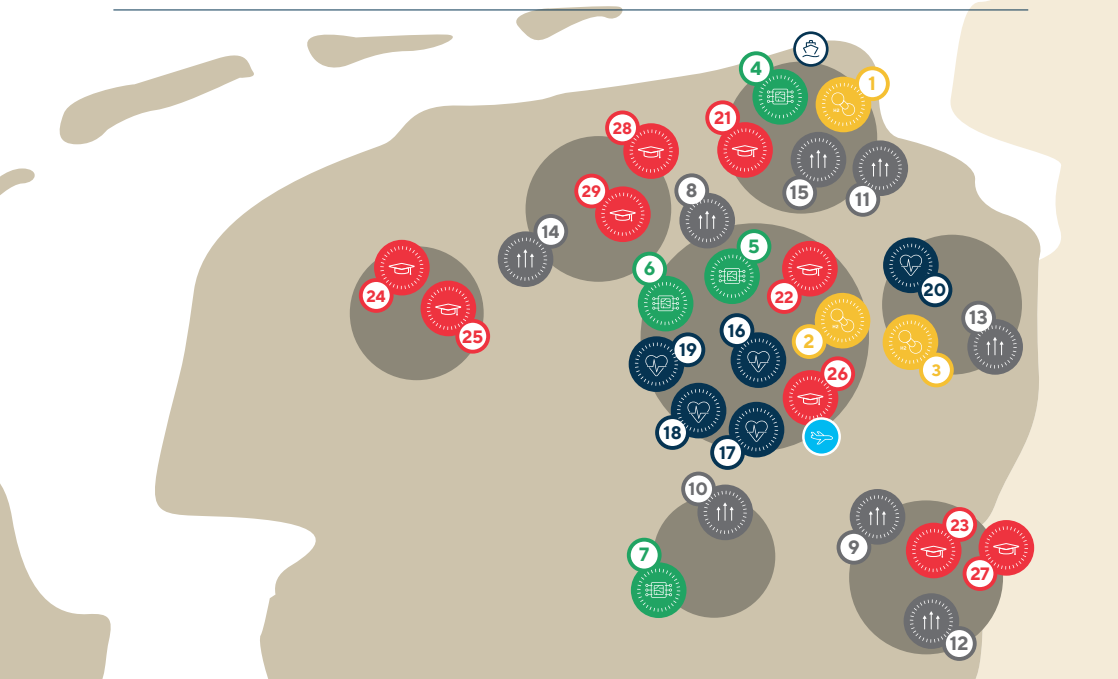
OPKOMENDE SECTOREN

ENERGIE

HEALTH

Het kennis- en innovatie-ecosysteem van de METROPOOLREGIO GRONINGEN

ENERGIE

1. Eemshaven waterstoffabriek (2030)
2. Duurzaamheidscampus
3. Holthausen

DIGITALISERING

4. Google Datacenter
5. Digital Society Hub
6. Het Kasteel
7. IT-Hub Hoogeveen

OPKOMENDE SECTOREN

8. European Hyperloop Center
9. Avebe
10. Techhub Assen
11. Chemie Park Delfzijl
12. Chemport Industry Campus Emmen
13. Innovatiehub Oost-Groningen
14. Innovatiecluster Drachten
15. Groningen Seaports

HEALTH

16. Campus Groningen (UMCG)
17. Lifelines
18. Health Hub Roden
19. Martini Ziekenhuis
20. Ommelander Ziekenhuis

LEER- EN INNOVATIE OMGEVINGEN

21. Campus Eemsdelta
22. Campus Groningen (Zernike)
23. Makeport Mercurius Stadskanaal
24. Campus Fryslân
25. Wetsus
26. KLM Flight Academy
27. Gebiedscoöperatie Zuid en Zuid-Oost Groningen
28. Vakland Het Hogeland
29. Gebiedscoöperatie Westerkwartier

→ KERND OEL

TOEKOMSTBESTENDIGE ARBEIDSMARKT CREËREN

Samen met onze partners werken we aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt, waarin de regionale economie optimaal profiteert van het in de metropoolregio Groningen opgeleide (internationale) talent. De komende jaren veranderen de gevraagde kennis en vaardigheden en omvang van het werk flink. Deze veranderingen hebben impact op de manier waarop werkenden, werkzoekenden en studenten bekwaam worden gemaakt én worden gehouden voor de arbeidsmarkt van vandaag en morgen. Specifiek voor Noord-Nederland geldt dat we in de toekomst het werk moeten doen met minder mensen waardoor het werven, opleiden, binden en ontwikkelen van talent in de regio van vitaal belang is.

→ Talent in de regio

In Talent in de Regio werken gemeenten, kennisinstellingen, werkgevers- en werknemersorganisatie samen aan een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt, waarin leven lang ontwikkelen voor alle inwoners centraal staat. Binnen Talent in de Regio wordt bijgedragen aan baanzekere carrières door goede matching op de arbeidsmarkt, talent monitoring, evaluatie van beleidsinterventies, kennisontwikkeling en -deling met burgers, bedrijven, onderwijsinstellingen en intermediairs op de regionale arbeidsmarkt. Onder 'talent' verstaan we iedereen die actief en beschikbaar is voor de regionale arbeidsmarkt met hun persoonlijke set aan competenties en vaardigheden. Het project bestaat uit drie deelprogramma's:

1: Carrière en matchingtool

2: Talent- en interventiemonitor

3: Kennisontwikkeling en -circulatie

Trekker: Hanzehogeschool Groningen

Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Rijksuniversiteit Groningen, UMCG, provincie en gemeente Groningen, Nationaal Programma Groningen

International Groningen: internationalisering ten behoeve van de noordelijke arbeidsmarkt en innovatie

Het welkomstbeleid richting internationals is in Groningen integraal opgezet. Het Akkoord van Groningen zorgt ervoor dat, onder de paraplu 'International Groningen', alle benodigde informatie goed te vinden is voor nieuwe internationals. De Groningse internationaliseringsprojecten richten zich op integratie en werk, wegwijzen maken in stad en regio, en zorgen dat internationale bewoners zich thuis voelen in stad en ommeland, onder meer door middel van Engelstalig nieuws en evenementen. De ge-

zamenlijke portal en branding van 'International Groningen' waarborgt de samenhang van het welkomstbeleid, en zorgt dat alles goed te vinden is. Zie ook www.internationalgroningen.nl.

In het kader van welkomstbeleid, ontplooit het Akkoord van Groningen een aantal projecten.

→ Make it in the North

Make it in the North is het platform in Noord-Nederland dat (inter)nationaal talent aan het noordelijke bedrijfsleven verbindt. Het programma werd gelanceerd door kennisinstellingen, bedrijven en overheden in het noorden. De afgelopen jaren werd een aantrekkelijk jobportal gelanceerd. Make it in the North is een cruciaal onderdeel van de economische infrastructuur in Noord-Nederland. Door een krimpende regionale aanwas van talent en toenemende behoefte aan innovatie, zal het noordelijk MKB steeds vaker op zoek moeten naar talent van buiten de eigen regio. Het project voorziet in die behoefte en ondersteunt bedrijven in de zoektocht naar het juiste personeel. Anderzijds zorgt Make it in the North voor een warm welkom aan (inter)nationaal talent dat geïnteresseerd is zich in het noorden te vestigen en laat het zien welke kansen er zijn. Make it in the North biedt hiermee een oplossing voor het probleem dat bedrijven en (inter)nationaal talent elkaar nog onvoldoende vinden.

Trekker: Make it in the North

Betrokken Akkoordpartners: Hanzehogeschool Groningen, Rijksuniversiteit Groningen, UMCG, gemeente Groningen
 Andere betrokken partners: gemeenten Leeuwarden, Emmen en Assen, Koninklijke Metaalunie/FME, IWCN, NHL Stenden, VNO-NCW MKB-Noord

→ City Central

Door middel van sociale programma's en events zorgt City Central ervoor dat internationals 'locals' worden: o.a. via My Local Friend komen stadjes en internationals met elkaar in contact, en leren internationals Nederlands. City Central verzorgt ook verkeerslessen en Welcome Walks om internationals bekend te maken met wat er in hun Groningse buurt gebeurt, en verhoogt zo de integratie van dit talent.

Trekker: International Welcome Center North

Betrokken Akkoordpartners: Hanzehogeschool Groningen, Rijksuniversiteit Groningen, UMCG, gemeente en provincie Groningen

→ Here & Now in Groningen

Mee kunnen doen aan de samenleving is een voorwaarde om je thuis te voelen. Op de website Here & Now (www.hereandnow.nl) zijn alle evenementen in Groningen verzameld waar Engels de voertaal is, of waar taal geen factor is. Van lezingen tot cultuur, en van community-georganiseerde diners tot taalcafé.

Trekker: projectbureau Here & Now

Betrokken Akkoordpartners: Provincie Groningen, Rijksuniversiteit Groningen, Hanzehogeschool Groningen, gemeente Groningen, UMCG

➔ KERND OEL

POSITIONEREN ALS MAINPORT VAN NEDERLAND

Door Groningen structureel te profileren en positioneren als mainport van Nederland kunnen we het imago van Groningen bij bedrijven en bij talent verbeteren. Mainport Groningen helpt Nederland en Europa met het vinden van antwoorden op de transitievraagstukken voor een betere wereld en een beter leven. Via innovatie, onderzoek en onderwijs op de domeinen energie, gezondheid en digitalisering realiseren we duurzame impact voor Groningen, Nederland en de rest van Europa. Aan de hand van een gezamenlijke merkstrategie, nationale- en internationale campagnes, toonaangevende congressen en evenementen willen we Groningen komende jaren meer op de kaart zetten. We zoeken aansluiting bij al bestaande nationale initiatieven en ontwikkelen in gezamenlijkheid campagnes en evenementen.

Het Marketingteam en het Lobbyteam van het Akkoord van Groningen richten zich in de marketing en de lobby op talent, bedrijven en beleidsmakers. Het Akkoord van Groningen staat niet alleen in het profileren van Groningen. Om de kracht van Groningen gezamenlijk te kunnen uitdragen, is het nodig dat er een gedeeld verhaal van Groningen is. Dat verhaal moet glashelder zijn en vervat in een kernbelofte die de kracht en de betekenis van mainport Groningen voor Nederland en Europa duidt. Samen met overheden, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties willen we die kernbelofte ontwikkelen. De komende jaren zijn we onder meer betrokken bij de volgende projecten. Daarbij zullen we soms per jaar de keuze moeten maken tussen verschillende evenementen.

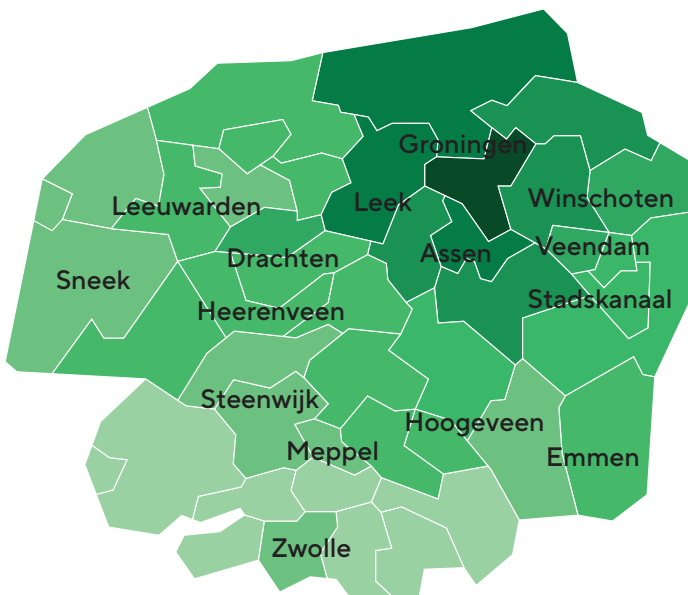
- Opzetten van een gezamenlijke Groningse merkstrategie en kernbelofte – door gemeente Groningen, Akkoord van Groningen, Provincie Groningen en NPG
- Nationale Energiecampagne - Akkoord van Groningen en partners
- Welkomstcampagne nationale en internationale studenten
- Nationale- en internationale talentaantrekkingscampagnes
- Groningen Conventions congresbureau
- Student Challenges op het gebied van Duurzame Mobiliteit, zoals Top Dutch Solar Racing.
- Netwerkevenementen onder de vlag van het Akkoord van Groningen
- Groninger Museumnacht/Clash
- European Researchers Night
- New Energy Forum
- Battle of the students
- Publieksevenementen op de thema's gezondheid, energie en digitalisering

Bloeiende creatieve industrie

De creatieve industrie versterkt het innovatievermogen van Noord-Nederland. De creatieve industrie is de hardst groeiende sector en levert een belangrijke bijdrage aan de antwoorden op grote maatschappelijke vraagstukken. De verbeeldende en innovatieve kracht van de creatieve sector verbindt mensen, zet hen in beweging en kan vertrouwen geven in de wereld van morgen.

Hanzehogeschool/Academie Minerva, de gemeente Groningen, Alfa-college en Noorderpoort gaan de komende jaren intensiever samenwerken om kennis en bedrijvigheid in de creatieve industrie te versterken. Gezamenlijk willen ze het belang van de culturele sector voor de stad en regio meer zichtbaar maken,

cultureel ondernemerschap versterken, cultureel ondernemers verbinden aan MKB-ondernemers om creativiteit en innovatie binnen bedrijven te stimuleren en daarmee de samenhang van onze samenleving én de veerkracht van onze regionale economie te versterken. De Hanzehogeschool start volgend jaar een pilot om een semester te ontwikkelen waarin studenten van verschillende opleidingen in een leergemeenschap intensief samenwerken onder begeleiding van docent-onderzoekers. Studenten krijgen de vrijheid om te werken aan een complex vraagstuk of eigen vraagstuk rond thema's als voeding, klimaatadaptatie en circulariteit waarbij creatieve methodieken en ondernemerschapsvaardigheden belangrijke pijlers vormen.

Daily Urban System Metro-pool regio Groningen. In Groningen werken mensen uit heel Noord-Nederland. Hoe donkerder de betreffende gemeente, hoe meer dagelijks verkeer tussen Groningen en die gemeente.

KERN SECTOREN

➔ KERNSECTOR ENERGIE

In het Regeerakkoord van 2017 werd Groningen aangewezen als potentiële koploper in de energietransitie. Nog geen vier jaar later wordt Groningen door de Europese Commissie gezien als koploper in de waterstofeconomie. Regionale innovatiekracht in de energietransitie zorgt in deze sector voor (inter)nationale impact. Samen met partijen als Gasunie, Shell, New Energy Coalition en Groningen Seaports hebben we Groningen ontwikkeld tot dé Europese Hydrogen Valley, en daarmee Nederland gepositioneerd als kern van de Europese waterstofbackbone. Het Akkoord van Groningen speelt met partners een voortrekkersrol op het gebied van het samenbrengen van kennis, onderzoek en praktijk.

➔ Waterstof Werkt - NEC

Het programma 'Waterstof Werkt' realiseert op korte termijn een doorgaande leerlijn in de regio op het gebied van waterstof. Met opleidingen, trainingen en cursussen op mbo-, hbo-, wo- en post-initieel- (gevoerd professioneel) niveau. De betrokken onderwijsinstellingen in de regio werken samen aan een gecoördineerde aanpak. Alleen zo kunnen de doorgaande leerlijnen tot ontwikkeling komen en kan de synergie tussen de verschillende onderwijsniveaus worden bereikt.

Trekkers: Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, RUG, en New Energy Coalition
Betrokken Akkoordpartners: gemeente en provincie Groningen

➔ Hydrogen Valley Campus Europe (H2VCE)

Waterstof is een veelbelovende technologie

om de uitdagingen van de transitie naar hernieuwbare energiebronnen het hoofd te bieden. Het gebruik van de waterstof-technologie vraagt om een herdefiniëring van de normen voor energiezuikerheid en leveringszekerheid, herontwerp van de energiewaardeketen, ontwikkeling van nieuwe economische en zakelijke modellen en herschikkingen op de bestaande netwerkinfrastructuur. Noord-Nederland profileert zich als een voorbeeldregio voor de energietransitie en zal naar verwachting in de nabije toekomst grote financiering ontvangen, grotendeels voor regionale transitie met grootschalige groene waterstofinitiatieven. De vele initiatieven zijn gebaat bij een meer georganiseerd en ambitieus programma, waarin alle kennisinstellingen en relevante maatschappelijke partners samenwerken om de synergiën te creëren die nodig zijn voor de opschaling van onze Hydrogen Valley tot backbone van de waterstofeconomie in Nederland en daarbuiten.

Voortbouwend op de kernkwaliteiten wordt de oprichting van een Hydrogen Valley Campus Europe voorgesteld. Deze Campus zal dienen als een 'one-stop shop' voor het ontwikkelen van kennis en human capital ten dienste van de overgang naar een op waterstof gebaseerde economie. Hoewel het uiteindelijke doel groene waterstof is, zal het centrum ook kijken naar regio-specifieke voordelen van andere opties waaronder blauwe waterstof. De H2VCE is dé plek voor grote, middelgrote en kleine bedrijven en de oprichting van nieuwe innovatieve startups. Het Nationaal Groeifonds, het Just Transition Funds en het Nationaal Programma Groningen zorgen voor een kans om een rijke economische omgeving te creëren. De Campus zal toegevoegde waarde creëren voor maatschappelijke partners, marktpartijen, de academische gemeenschap en samenleving als geheel.

Trekker: Rijksuniversiteit Groningen

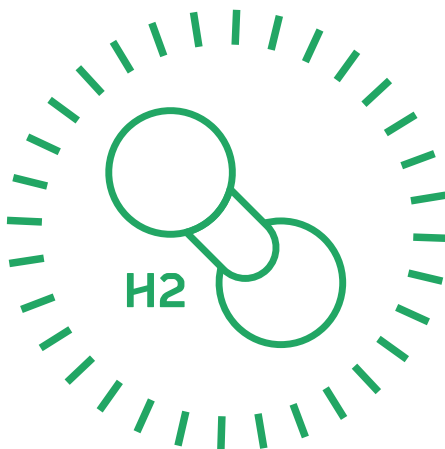
Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool Groningen, RUG, gemeente en provincie Groningen

→ Offshore Wind Innovation Centre

In de Eemshaven is er het OWIC, een informatie-, trainings- en innovatiecentrum voor bedrijven en instellingen die zich bezighouden met opwekking van windenergie op zee (offshore wind). In totaal 19 partijen -bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden- hebben zich verenigd in OWIC om ervoor te zorgen dat bedrijven gemakkelijker en sneller kunnen innoveren en ontwikkelen in offshore windenergie.

Trekker: TCNN

Betrokken Akkoordpartners: Rijksuniversiteit Groningen, Hanzehogeschool Groningen, Noorderpoort

➔ KERNSECTOR GEZONDHEID

In de strategische agenda van het Akkoord van Groningen staat de opgave voor de kernsector gezondheid als volgt geformuleerd: “We streven er naar om door middel van proeftuinen in Noord-Nederland het zorgsysteem van de toekomst te ontwikkelen. We doen dit op de terreinen data (digitalisering), innovatieve diagnostiek en behandeling (bijvoorbeeld door medische technologie of e-Health) en zorg- en preventienetwerken. Hierin gaan onderzoek en onderwijs hand in hand en gaan we het zorgniveau in de noordelijke regio op peil houden en verbeteren.” In de uitvoeringsagenda 2022-2023 nemen we vier grootschalige gezondheidsprojecten op.

➔ Groningse Datapoort

Om beschikbare gezondheidsdata in Noord-Nederland beter te benutten, toegankelijk te maken, en aan elkaar te kunnen koppelen, ontwikkelt het UMCG samen met regionale partners de komende jaren een Datapoort. In de Noord-Nederlandse Datapoort voor gezondheidsgegevens kunnen verschillende groepen gebruikers, van onderzoekers tot zorgverleners, patiënten, burgers, beleidsmakers en zorgbestuurders via één virtueel portaal een helder overzicht krijgen van beschikbare databronnen en variabelen. Het gaat daarbij over gezondheidsgegevens in de breedste zin van het woord, waaronder biobanken, medische beeldvormingen, registraties van diverse zorgdomeinen, sociaal-demografische populatiedata en omgevingsfactoren (zoals luchtkwaliteit).

Gebruikers kunnen op een gemakkelijke wijze een toegangsaanvraag doen dan wel een onderzoeks- of beleidsvraag uitzetten, om gegevens van gekoppelde databronnen binnen het virtuele portaal te gebruiken. Verschillende groepen gebruikers hebben afhankelijk van het doel toegang tot geaggregeerde populatiegegevens in een catalogus (burgers, beleidsmakers

en zorgbestuurders) of de onderliggende individuele gegevens (onderzoekers, zorgverleners en patiënten). De coronacrisis toont het belang van een eenvoudige toegang tot betrouwbare up-to-date data voor verschillende groepen gebruikers om beleid te onderbouwen of wetenschappelijk onderzoek te doen.

Trekker: UMCG en Martini Ziekenhuis
Betrokken Akkoordpartners: Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, RUG, gemeente en provincie Groningen

➔ Gezondheidshuizen

We voorzien in Groningen en Noord-Nederland een netwerk van Gezondheidshuizen als fysieke locaties voor preventie en een samenhangend zorgaanbod (nulde tot en met anderhalvelijnszorg). Het concept stoelt op persoonsgerichte activiteiten voor (behoud van) gezondheid, aangeboden door preventie- en zorgaanbieders geclusterd in een Gezondheidshuis met een herkenbaar imago. Betrokken professionals komen uit het sociale domein en uit de GGZ. Betrokken professionals zijn onder andere paramedici, wijkverpleegkundigen, huisartsen

en tandartsen. Het Gezondheidshuis wordt een centrale schakel in het zorgnetwerk, en verbindt universele en selectieve/individuele preventie met eerstelijnszorg en verder, voor de gehele levensloop. Door anderhalvelijnszorg wordt de efficiëntie van netwerkworg rondom de patiënt verbeterd. Het netwerk van Gezondheidshuizen staat voor innovatie en standaardisatie van kwaliteit, met als doel data-ondersteunde preventie en zorg. Het is een innovatief concept dat beantwoordt aan de vraag van gemeenten, welzijnsorganisaties en zorgaanbieders om beter met elkaar in verbinding te staan om een samenhangend preventie- en zorgaanbod te leveren. Op deze manier willen we laagdrempelige, hoogwaardige zorg in de buurt voor iedereen in de regio toegankelijk houden. Op een werkplek die aantrekkelijk is voor de professionals, maar ook opleidingsplek is voor de professionals van de toekomst.

Trekker: UMCG en Martini Ziekenhuis
Betrokken Akkoordpartners: Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, RUG, gemeente en provincie Groningen

→ Digitaal Zorgplatform

Het Noordelijk Digitaal Zorgplatform heeft als doel de kwaliteit van leven (vitaliteit) te verhogen en de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden door inwoners eerder te betrekken, beter te informeren en zelf beslissingen te laten nemen over hun gezondheid. Met het Digitaal Zorgplatform wordt het makkelijker om de benodigde zorg te bieden waar en wanneer de patiënt het wil. Daarnaast willen we de kwaliteit van de zorg in het Noorden verbeteren zonder hogere kosten te maken, terwijl de zorgverleners meer patiënten kunnen zien en begeleiden. Het wordt een noordelijk ecosysteem dat

het Martini Ziekenhuis en het UMCG samen met ketenpartners ontwikkelen. Tot slot zetten we in op het versterken van de regionale zorgketen en willen we als koploperregio samen met noordelijke innovatieve partners (kennisinstellingen, MKB, lokale en regionale overheden) bijdragen aan een landelijke standaard in digitale zorg. Hiermee is het Noordelijk Digitaal Zorgplatform de ideale springplank om samen met de partners van het Akkoord van Groningen te komen tot een 'National Institute of eHealth' en daaruit voortkomende en daaraan toeleverende spin-off bedrijven.

Trekker: UMCG en Martini Ziekenhuis
Betrokken Akkoordpartners: Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, RUG, gemeente en provincie Groningen

→ Health and Technology Research and Innovation Cluster (HTRIC)

HTRIC bundelt gezondheidszorg, onderzoek, onderwijs en ondernemerschap en zet -binnen dit interdisciplinaire cluster- in op de gehele innovatieketen. Van ① vraagarticulatie vanuit de samenleving én de kliniek, ② via grensverleggende (fundamenteel wetenschappelijke) innovaties naar ③ first-in-human toepassing. Over deze gehele keten focust HTRIC zich op de ontmoeting van ① knowledge development, ② health technology development en ③ business development.

Trekker: UMCG en RUG
Betrokken Akkoordpartners: Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, RUG, gemeente en provincie Groningen

➔ KERNSECTOR DIGITALISERING

De digitale sector is sterk ontwikkeld in onze regio. Zo is Groningen tweede ICT stad en tweede startup-stad van Nederland. Alle transities leunen in belangrijke mate op de ontwikkeling en beschikbaarheid van digitale infrastructuur en producten, of het nu gaat om hogere opbrengsten van windmolens, betere gewasbescherming, bewaking van biodiversiteit, of robots in de zorg. Voor al deze inspanningen is digitalisering een absolute voorwaarde. En een voorwaarde daarvoor is een digitaal geletterde bevolking. Daarnaast zien we kansen voor multidisciplinaire projecten met mbo, hbo en wo-studenten. Projecten gericht op de sectoren zoals genoemd in de strategische agenda. In dit soort projecten en in andere ICT-samenwerkingen willen we steeds de rol van het regionale bedrijfsleven benadrukken. Tegelijkertijd zetten we ons in voor meer regie en samenwerking in het digitale domein in Groningen en Noord-Nederland. En maken we verbindingen met het startup ecosysteem.

→ Digital Literacy Coalition

In 2018 is de Digital Literacy Coalition (DLC) opgericht. De DLC bestaat uit twintig partners uit onderwijs en wetenschap, bedrijfsleven, overheid, zorg, en de educatieve en culturele sector die samenwerken om een hoger niveau van digitale geletterdheid te stimuleren in alle lagen van de samenleving. Digitale geletterdheid is het geheel van kennis, vaardigheden, competenties, attitudes, motivaties, vertrouwen en inzicht dat noodzakelijk is om digitale technologie te begrijpen, ermee om te kunnen gaan en in te kunnen zetten, om te kunnen floreren in een digitale samenleving. In de proeftuinen digitale inclusie, gezondheid, onderwijs en werk wordt samenge-

werkt aan concrete projecten, gesteund door onderzoek. De daarmee verworven kennis wordt gedeeld onder de betrokken partners, waardoor best practices ook elders ingezet kunnen worden.

De DLC doet dit door het agenderen van het thema digitale geletterdheid op verschillende beleidsagenda's, het actief bouwen en onderhouden van het netwerk, in concrete projecten aan de slag gaan en zorgen voor kennisdeling en -uitwisseling tussen de partners. Deze kennis en nieuwe inzichten worden weer meegenomen bij het agenderen van het thema. Zo creëren we een innovatiespiraal. We onderzoeken hoe we digitale geletterdheid kunnen vergroten in alle lagen van de samenleving, van

jong tot oud, van praktisch tot theoretisch geschoold, en van nieuwkomer tot ondernemer. Het is de ambitie om van Groningen in 2025 de meest digitaal geletterde stad en provincie van Nederland maken.

Trekker: Rijksuniversiteit Groningen

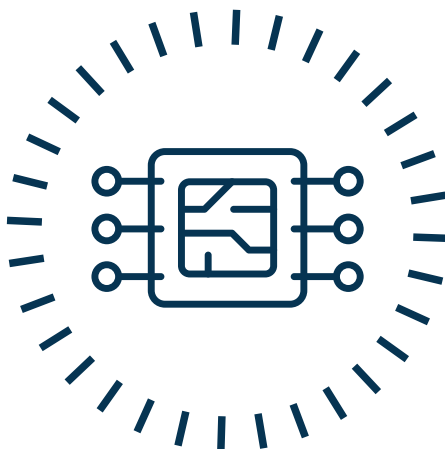
Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool Groningen, UMCG, gemeente en provincie Groningen

→ Digitale Academie

IT en digitalisering worden steeds belangrijker in het dagelijks leven en zijn in veel sectoren onderdeel geworden van de primaire bedrijfsprocessen. Dankzij de Digitale Academie kunnen inwoners, werkenden en werkzoekenden vanuit verschillende sectoren en op verschillende niveaus hun digitale vaardigheden vergroten. Op dit platform krijgen alle opleidingen voor digitale vaardigheden uit Noord-Nederland een plek. Inwoners kunnen zich een leven lang digitaal blijven ontwikkelen.

Trekker: Hanzehogeschool Groningen

Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Rijksuniversiteit Groningen, UMCG, gemeente en provincie Groningen

OPKOMENDE SECTOREN

➔ OPKOMENDE SECTOR KLIMAATADAPTATIE

Met de wereldwijde temperatuurstijging van één graad zien we al dat veel landen worstelen met de gevolgen van klimaatverandering. We moeten ons aanpassen om te voorkomen dat overstromingen, hittestress of andere ecologische gevaren optreden. Snel handelen is geboden om onze leefomgeving klimaatbestendig te maken. Aanpassen en aanpakken dus!

➔ Global Center on Adaptation (GCA)

Het Global Center on Adaptation (GCA) werd tijdens de Klimaatconferentie van Bonn 2017 opgericht als 'The Global Centre of Excellence on Climate Adaptation' door de Nederlandse regering met het United Nations Environment Programme (UNEP), National Institute for Environmental Studies (NIES), Japan en de Filipijnen. De leiders van de aangesloten landen hebben zich ertoe verbonden om het CGA te laten optreden als oplossingsmakelaar om adaptatiemaatregelen voor een klimaatbestendige wereld te versnellen, te innoveren en op te schalen.

De eerste kantoren van het GCA werden gevestigd in Groningen en Rotterdam. De focus van het kantoor in Groningen is onderzoek. Daarnaast bestaan er regionale kantoren in Afrika, China en Zuid-Azië. Binnen het Akkoord van Groningen is afgesproken om, in de periode van 2019 tot en met 2023, de vestigingskosten te dekken. Omdat deze periode afloopt, willen we voor het einde van de huurperiode duidelijkheid over de toekomst van het GCA in Groningen. Daarvoor stellen we een vijfjarenplan op.

Trekker: GCA

Betrokken Akkoordpartners: Rijksuniversiteit Groningen, Hanzehogeschool Groningen, Noorderpoort, Alfa-college, provincie en gemeente Groningen

➔ Ontwikkelen vijfjarenplan Klimaatadaptatie Groningen

De Klimaatweek in 2021 zien we als een startpunt van verdere samenwerking rondom klimaatadaptatie tussen de Akkoordpartners en het GCA. Het GCA en Akkoordpartners hebben afgesproken samen te werken aan een vijfjarenplan, waarin de samenwerking tussen GCA en de verschillende Groningse partners wordt vastgelegd. In het vijfjarenplan besteden we o.a. aandacht aan de gemeenschappelijke doelen en resultaten, de vormen van samenwerking en partijen die daarvoor (aanvullend) nodig zijn, het benoemen van mijlpalen en de commitment van iedere partij. In het najaar van 2022 wordt het vijfjarenplan gepresenteerd.

Trekker: RUG en gemeente Groningen (gezamenlijk met het directeurenoverleg)

Betrokken partners: Noorderpoort, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, RUG, gemeente en provincie Groningen

→ OPKOMENDE SECTOR CIRCULAIRE ECONOMIE

Hergebruik van grondstoffen en producten wordt steeds meer de norm. Vaak gaat het daarbij om complexe processen, zowel technisch als procesmatig. De Akkoordpartners spelen daarin allemaal een andere rol, maar kunnen gezamenlijk het hergebruik stimuleren. Of dat nu gaat om grondstoffen in het chemiecluster in Delfzijl, of om natuurinclusief bouwen en boeren.

→ Circular Arts and Crafts Center

De gemeente Groningen heeft de opgave om in 2030 een afvalloze gemeente te worden. Hergebruik van grondstoffen en producten is een absolute noodzaak. In de transitie naar een Circulaire Economie gaat het om complexe vraagstukken, zowel technisch als procesmatig. Het vergt ruimte en creativiteit om de producten en processen van de toekomst te ontwikkelen en de hierbij behorende circulaire businessmodellen. In heel Noord-Nederland vinden innovatieve en grootschalige projecten plaats op het gebied van circulaire economie. Of dat nu gaat om grondstoffen in het chemiecluster in Delfzijl, of om natuurinclusief bouwen en boeren of het willen verduurzamen van de textielketen. De Akkoordpartners spelen daarin allemaal een andere rol, maar kunnen gezamenlijk deze ontwikkeling stimuleren. Vanuit de gezamenlijkheid wordt in eerste instantie ingezet op het onderwijs- en innovatieproject: Circular Textiles, Arts and Crafts innovation Centre.

Trekker: Hanzehogeschool, Alfa-college en gemeente Groningen

Betrokken Akkoordpartners: Noorderpoort, Hanzehogeschool Groningen en provincie Groningen

Zernike Advanced Processing Groningen (ZAP/Chemport)

De Zernike Advanced Processing (ZAP)-faciliteit is een semi-industriële leer-werkomgeving waar kennisinstellingen en (mkb-) bedrijven samenwerken aan innovatieve oplossingen voor de biobased economie. Bedrijven kunnen bij ZAP terecht met uiteenlopende onderzoeksvragen op het gebied van groene chemie en bioprosesstechnologie. In ZAP kunnen ideeën en processen opgeschaald worden naar 'proof of concept' (TRL 4-6) om zo de marktpotentie van een product te testen.

Als innovatiewerkplaats faciliteert ZAP projecten van studenten, docenten en onderzoekers van de Hanzehogeschool Groningen, de Rijksuniversiteit Groningen en Noorderpoort. Deze projecten maken niet alleen gebruik van de faciliteiten en ruimtes van ZAP, maar komen ook tot stand door de verbindingen die ZAP legt tussen het bedrijfsleven, onderzoek en onderwijs. Studenten doen in ZAP onderzoek naar vragen die direct vanuit het bedrijfsleven of van hoogleraren en lectoren komen en verwerven op deze manier kennis en vaardigheden die ze in het werkveld nodig zullen hebben.

ZAP is aangesloten op de industrie- en kennisagenda van Chemport, het netwerk van bij de groene chemie betrokken bedrijven, kennisinstellingen en overheden in het Noorden. Door de rol als schakel tussen bedrijfsleven, onderzoek en onderwijs kan ZAP nieuwe ontwikkelingen in het werkveld snel signaleren en actief onder de aandacht brengen bij het onderwijs. Zo komen echte innovaties in de chemie en bioprocestechnologie tot stand.

Smart & Circular Hub

De Industrie van de toekomst is Smart (intelligent geautomatiseerd) en Circular (op basis van duurzame energie en hergebruik van grondstoffen). Daar zijn redenen voor. In de eerste plaats wordt de factor arbeid door vergrijzing schaarser. De ontwikkeling van steeds slimmer geautomatiseerde processen is hierop een antwoord. Daarnaast raken grondstoffen uitgeput en moet gebruik van fossiele brandstoffen worden gestopt. Dit leidt tot een noodzakelijke transitie naar duurzaam productie met een circulair gebruik van grondstoffen. Met de Hub moeten vragen vanuit de industrie en kennis vanuit de onderwijsinstellingen beter met elkaar verbonden worden.

➔ OPKOMENDE SECTOR DUURZAME VOEDSEL- SYSTEMEN

➔ FASCINATING

FASCINATING is een open test- en innovatieprogramma met als doel om de hoogst mogelijk voedingswaarde te leveren binnen een natuurinclusief, duurzaam en circulair landbouwsysteem. Dit systeem heeft een gesloten stikstofsysteem en is vrij van CO₂-uitstoot. Hiervoor is een eiwittransitie nodig en een nieuwe manier van kijken naar waarde. We kunnen meer waarde halen uit voeding, teruggeven aan de natuur en inbrengen in de economie door efficiënter om te gaan met de grondstof eiwit.

Avebe, Cosun, Friesland Campina, Agrifirm, doen mee met het UMCG, LTO Noord en een grote groep van andere grote en kleine partijen uit de voedingsindustrie, de agrarische sector, de chemische industrie, de energiesector en de overheid. Fascinating is de uitgelezen kans om dat te doen. Doel is om alle ingrediënten en nutriënten uit gewassen te halen voor echt gezond voedsel. Hier liggen kansen en dat blijkt ook uit onderzoek van het UMCG. FASCINATING richt zich op hoogwaardige ingrediënten en producten. De goede kennis van agrariërs en de Groningse technologisch hoogwaardige agrarische- en logistieke keten maakt

dat mogelijk. Boeren gaan daarvoor innoveren, onderzoekers werken aan nieuwe gewassen, verwerkingsmethodes en ondersteunen gezondheidsclaims, technologie wordt doorontwikkeld, afnemers worden aangetrokken en bouwen mee.

Trekker: provincie Groningen, UMCG en Empowermi (Met Avebe, Cosun, Friesland Campina, Agrifirm)

Betrokken Akkoordpartners: Alfa-college, Noorderpoort, Hanzehogeschool Groningen, Rijksuniversiteit Groningen, gemeente Groningen

Mansholt Programma

Het Sicco Mansholt Transitie Programma is het resultaat van de samenwerking tussen de AgroAgenda Noord-Nederland en de Universiteit van het Noorden. Deze samenwerking tussen de praktijk en de Noordelijke kennisinstellingen biedt de grondslag voor een systemisch en meerjarig programma met als doelstelling het aandeel van de natuurinclusieve landbouw in Noord-Nederland van 8 naar 50 procent vergroten. Het programma sluit direct aan bij de nieuwe ambities van het kabinet en van de Europese Unie.

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT, KENNISDELING EN TALENTBEHOUD

Het Akkoord van Groningen wil kennis en onderzoek toegankelijk maken voor een breed publiek. We leren met en van elkaar op verschillende manieren, op verschillende plekken. Dat doen we in samenwerking met een aantal partners in stad en regio. Zo betrekken we onderzoekers, docenten en studenten van het MBO, HBO en WO-onderwijs bij te ontwikkelen beleid en campagnes. We brengen in beeld bij welke projecten van het Akkoord van Groningen mbo-studenten kunnen deelnemen en beginnen met de eerste pilots. Jongeren denken en werken mee aan de toekomst van Groningen. Dat doen we met de volgende projecten:

- Keiweek
- Portal Groningen: www.groningen.nl
- WIJS
- Talentweb Groningen
- Open Onderzoek Groningen
- Overlegorgaan huisvesting Jongeren
- GroningenLife

ONTWIKKELING VAN DE ORGANISATIE

Naast het financieren, faciliteren en stimuleren van projecten zullen we de periode 2022-2023 ook gebruiken om stappen te zetten in de organisatie van het Akkoord van Groningen. De ambities van de nieuwe strategische agenda vragen om een opschaling van het programmabureau en een versteviging van de overleggremia die nu worden georganiseerd. Dat is ook nodig om de ambitie om nauwer samen te werken in Noord-Nederland en met het bedrijfsleven waar te maken. De opschaling van de organisatie van het Akkoord van Groningen bekijken we in samenhang met de ontwikkelingen binnen de Akkoordpartners en externe partijen.

BEGROTING

	Inkomsten 2022-2023	Begroting 2022-2023
Totaal	€ 2.416.000	€ 2.416.000
Gemeente Groningen	€ 600.000	
Rijksuniversiteit Groningen	€ 250.000	
Hanzehogeschool Groningen	€ 250.000	
UMCG	€ 250.000	
Martini Ziekenhuis	€ 250.000	
Provincie Groningen	€ 250.000	
MBO-instellingen	€ 250.000	
<i>Restant onvoorzien en NPG-bijdrage 2021</i>	€ 316.000	
Kennis- en innovatie-ecosystemen versterken		
Plan van aanpak bedrijfsleven/business development	€	75.000
Masterplan campussen	€	75.000
Ondernemers- en vestigingsklimaat (GroningenOPEN, Ventureweb, Sustainable Industry Challenge)	€	50.000
Ontwikkelen plan van aanpak en opstart coalitie talentattractie (nationaal en internationaal)		PM
Toekomstbestendige arbeidsmarkt		
Talent in de Regio	€	100.000
International Groningen	€	240.000
Make it in the North	€	50.000
Positioneren en profileren van mainport Groningen		
Merkstrategie	€	150.000
Campagnes	€	300.000
Top Dutch Solar Racing	€	100.000
European Researchers Night	€	70.000
Publieksevenementen		PM

Energie		
Trainingscentrum Windenergie		PM
Hydrogen Knowledge Center		PM
Gezondheid		
Start-up Health-projecten: Gezondheidshuizen, datapoort, digitaal zorgplatform, HTRIC		PM
Meer Gezonde Jaren Week	€	50.000
Digitalisering		
Digital Literacy Coalition	€	70.000
Opkomende sectoren		
GCA (afspraken huisvesting 2019-2023)	€	150.000
Duurzame voedselsystemen		PM
Circulaire Economie		PM
Klimaatadaptatie ontwikkeling vijfjarenplan		PM
Maatschappelijke impact		
Open Onderzoek Groningen	€	20.000
Deelname Netwerk Kennissteden	€	10.000
KELweek	€	10.000
Kenniscafé Studium Generale		PM
Talent Web Groningen	€	30.000
GroningenLife	€	15.000
WIJS		
Organisatie- en programmaontwikkeling		
Uitvoering strategische agenda en start projectontwikkeling opkomende sectoren 2022-2026	€	100.000
Plan van aanpak organisatiemodel Akkoord van Groningen	€	75.000
Ontwikkeling en invulling thematische PM-posten	€	436.000
	Totaal in 2022 – 2023	Totaal uit 2022 – 2023
Totaal	€ 2.416.000	€ 2.416.000

OPGAVEN

ENERGIE	1	We intensiveren de bestaande samenwerking op het gebied van energie en breiden deze verder uit, door een multilevel benadering in het onderwijs en opschaling van de waterstofambities.
	2	We ontwikkelen een splinternieuwe duurzaamheids-campus op de Suikerzijde in Groningen waarin onderzoek en praktijk elkaar vinden.
	3	We werken samen met de New Energy Coalition en het bedrijfsleven aan een Energie Human Capital Agenda 2030, waardoor we op tijd de juiste professionals opgeleid hebben voor de energietransitie en de waterstofeconomie. Zo geven we een impuls aan het toponderwijs op het gebied van energie in Groningen
GEZONDHEID	4	We streven er naar om door middel van proeftuinen in Noord-Nederland het zorgsysteem van de toekomst te ontwikkelen. We doen dit op de terreinen data (digitalisering), innovatieve diagnostiek en behandeling (bijvoorbeeld door medische technologie of e-Health) en zorgen preventienetwerken. Hierin gaan onderzoek en onderwijs hand in hand en gaan we het zorgniveau in de noordelijke regio op peil houden en verbeteren
	5	We stimuleren ontwikkelingen in de medisch-technologische branche door bijvoorbeeld ondersteuning te bieden aan start-ups en scale-ups.
	6	We zetten in op het nationaal produceren van (grondstoffen voor) belangrijke medicijnen. Dat doen we onder andere door gezamenlijk te werken aan goede locaties, faciliteiten en
	7	We zetten in op meer vraag-gestuurde onderwijs- en onderzoeksprojecten die de continue wisselwerking stimuleren tussen kennis, beleid en praktijk, op alle onderwijsniveaus.
DIGITALISERING	8	We gaan de digitale geletterdheid versterken door middel van proeftuinen van de Digital Literacy Coalition en door het opzetten van de Digitale Academie. Onze ambitie is de meest digitaal geletterde regio van Nederland te worden.
	9	We stimuleren start-ups en scale-ups die innovaties ontwikkelen met maatschappelijke impact. We zien daarbij extra mogelijkheden voor cross-sectorale innovaties. Initiatieven als Het Kasteel, de Digital Society Hub, Het Marian van Os Centrum voor Ondernemerschap, Start-up City en Founded in Groningen fungeren hierbij als broedplaatsen
	10	We ondersteunen innovatieve digitale ontwikkelingen die een rol spelen in de grote mondiale transitie, bijvoorbeeld als het gaat om digitale veiligheid, digitale technologie, AI en Data Science.

OPKOMENDE SECTOREN	11	Op de opkomende thema's verbinden we Groningen met de belangrijke landelijke en Europese ecosystemen.
	12	We stimuleren de samenwerking in de regio op deze thema's om innovatie te versterken en de economische kansen te benutten.
	13	We brengen (internationaal) talent in contact met het regionale bedrijfsleven in deze sectoren, bijvoorbeeld via Make it in the North.
KENNIS- EN INNOVATIE ECOSYSTEEM VERSTERKEN	14	We verbeteren de samenwerking van de onderwijsinstellingen in de regio met elkaar en met het bedrijfsleven. Dit doen we door samen hybride leeromgevingen en vakgroepen te ontwikkelen. Ook zorgen we voor een natuurlijke aansluiting van dit kennis- en innovatie- ecosysteem op het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Daarbij focussen we ons op de sectoren energie, gezondheid en digitalisering, maar ook meer algemeen op techniek als absolute randvoorwaarde voor deze sectoren.
	15	Samen met het Rijk werken we in de Toekomstagenda Groningen acties uit die gericht zijn op de integrale benadering van het Groninger kennis- en innovatie-ecosysteem, en de doorontwikkeling van de genoemde campussen. We gaan hierbij uit van het bestaande aanbod en bestaande structuren in de regio. We zorgen voor aansluiting op bestaande publiek-private samenwerkingen, zoals RIF-projecten in het mbo, en op het realiseren van een multiplier vanuit onder andere het Nationaal Programma Groningen, het Groeifonds, het EU-herstelfonds en het JTF.
	16	Bereikbaarheid en huisvesting zijn cruciaal voor een goed functionerend kennis- en innovatie- ecosysteem. We faciliteren de samenwerking op deze thema's tussen de Akkoordpartners.
	17	We stimuleren de groei van Campus Groningen en doen dat in goede samenwerking en overleg. We onderschrijven de doelstellingen van Campus Groningen en zetten in op verbindingen met andere campussen in de regio. Onze focus ligt daarbij op het ontwikkelen van 'shared facilities' voor onderwijs, ondernemerschap en onderzoek.
	18	We maken de drempel voor het regionale mkb lager om in contact te treden met de onderwijsinstellingen, bijvoorbeeld door te zorgen voor 'kennismake-lars' die ondernemers en hun vragen koppelen aan de juiste onderzoekers, zoals in de proeftuin 'werk' van de Digital Literacy Coalition.

TOEKOMSTBESTENDIGE ARBEIDSMARKT	19	We dragen bij aan de projecten en (beleids)ontwikkelingen binnen het programma Werken aan Ontwikkeling, met als speerpunten het stimuleren van Leven Lang Ontwikkelen voor de gehele beroepsbevolking en het aantrekken en behoud van talent in de regio.
	20	We initiëren en dragen bij aan langetermijnagenda's voor human capital in de sectoren energie, health en digitalisering.
	21	We zetten structureel in op een herkenbare infrastructuur voor internationals in Groningen. Daardoor voelt internationaal talent zich welkom en weet het de weg te vinden in het wonen, werken en leven in Groningen. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat de internationalisering van Groningen goed valt in de samenleving.
	22	Het aantrekken en behouden van talent in de regio brengt thema's met zich mee als jongerenhuisvesting (piekopvang) studentenwelzijn en sociale veiligheid. We pakken deze thema's gezamenlijk op. Om tijdelijke tekorten in de huisvesting van studenten te voorkomen, willen we samen met het Rijk een flexibele schil aan woonruimte aanleggen.
POSITIONEREN GRONINGEN ALS MAINPORT	23	We moeten consistent blijven werken aan Mainport Groningen. Dat doen we onder andere door met een groot aantal partijen onze kernbelofte te formuleren en zo tot een gezamenlijke, herkenbare en geloofwaardige merkstrategie te komen. Merk Groningen is daarbij voor ons het uitgangspunt.
	24	Nationale betrokkenheid bij het versterken van het regionale kennis- en innovatie-ecosysteem maken we structureel onderdeel van de lobby van het Akkoord. We zoeken daarin ook nadrukkelijk samenwerking met andere mainports in Nederland (bijvoorbeeld in het kader van het Groeifonds)
	25	Gezamenlijke lobbykracht zetten we in voor betere bereikbaarheid (Delta-plan) en flexibele huisvesting (studenten, migranten) in de metropoolregio Groningen. Ook vergroten we gezamenlijk de acquisitiekraft van metropoolregio Groningen.
	26	Het Akkoord van Groningen stimuleert (inter)nationale activiteiten en congressen die Groningen positioneren en profileren op de sectoren energie, gezondheid en digitalisering.
	27	Een dergelijke positionering vereist dat we gezamenlijk, gericht en weloverwogen investeren in onze speerpunten. Middelen uit het Nationaal Programma Groningen, Just Transition Funds, Groeifonds, Herstelfonds en andere fondsen moeten we in de metropoolregio daarom richten op deze kernsectoren.

RANDVOORWAARDELIJK	28	Het Akkoord van Groningen onderzoekt wat er organisatorisch en financieel nodig is om de nieuwe ambitie te ontwikkelen en uit te dragen. We verkennen of hiervoor een (project)organisatie moet worden opgezet, die bijvoorbeeld ook een rol kan gaan spelen in projectontwikkeling en representatiewerkzaamheden voor de metropoolregio Groningen.
	29	Om deze doelstellingen te kunnen bereiken, is samenwerking met bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden in de brede regio belangrijk. We zoeken de verbinding in Noord-Nederland, maar ook over de grens in Noord-Duitsland. Cruciaal voor een geslaagde profilering van Mainport Groningen zijn goede afspraken in noordelijk verband en een logische verhouding ten opzichte van andere Noordelijke uitingen. De RIS 3 kan daarbij als uitgangspunt dienen.
	30	Voor de uitvoering stellen we meetbare doelen op in de uitvoeringsagenda. Daaraan koppelen we een aantal externe monitoringssystemen, zoals kerncijfers van Campus Groningen over werkgelegenheid en kennisinstellingen, cijfers van Founded in Groningen over het start-up ecosysteem, de Talent in de Regio-monitor, de Imagomonitor van het Nationaal Programma Groningen en de Brede Welvaart-monitor Nationaal Programma Groningen (werken en leren). Ook nationale rapporten zullen we incidenteel kunnen gebruiken.
	31	We vergroten de zichtbaarheid van het Akkoord van Groningen om het belang voor de regio te etaleren. Ook faciliteren we meerdere keren per jaar netwerk- en ontmoetingssessies in Groningen voor ontmoetingen tussen de triple-helix.
	32	Public Engagment: het Akkoord doet mee in projecten die tot doel hebben kennis open te stellen voor een breed publiek. We willen meer good practices ontwikkelen op de samenwerking tussen overheid en onderwijsinstellingen, zoals WIJS. We verkennen of we dat met een kennisagenda en een programmeringscyclus, waarbij alle partners betrokken zijn, kunnen faciliteren

Slotwoord van het programmabureau

Deze uitvoeringsagenda is opgesteld door de coördinatoren van het Akkoord van Groningen, namens de acht verbonden partijen van het Akkoord van Groningen. De coördinatoren hebben de projecten opgehaald in en afgestemd met hun organisaties. In deze uitvoeringsagenda beschrijven we de programma's, projecten en activiteiten die het Akkoord van Groningen in 2022 en 2023 gaat ontwikkelen, uitvoeren en/of financieren.

Dat doen we vaak niet alleen, maar met een breed consortium van partijen in het Noordelijke kennis- en innovatie-ecosysteem. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat we continu flexibel zijn als het gaat om het stimuleren en faciliteren van nieuwe projecten. We houden (financiële) ruimte om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe ideeën en gaan daarover dan ook graag in gesprek.

Contact opnemen kan via akkoord@groningen.nl.